POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XIII. Štev. 231

TELEFON UREDNIŠTVA: 25—67
UPRAVE: 25—67 in 25—67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3. tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, ponedeljek 9. oktobra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din, dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena din 1·—

Ob petletnici marsejske tragedije

Jugoslavija se klanja danes spominu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja

Danes poteka pet let, odkar so odjekali v Marseilleu usodni streli in ugrabili življenje plemenitemu borcu za svobodo Jugoslavije. Veliki sin iz narodne hiše Karadjordjevićev, blagopokojni kralj Aleksander, je izgubil življenje v izpolnjevanju dolžnosti do domovine, ki jo je nadvse ljubil.

Kakor le o malokaterem vladarju lahko o pokojnem kralju Aleksandru rečemo, da je že od mladih nog zrastel s svojim narodom, šel z njim skozi vse ovire, bridkosti in trpljenja do končne zmage in vstajenja. Že v mladih letih je moral pograbiti za meč, na čelu zvestih čet je pomagal sivolasemu očetu, blagopokojnemu kralju Petru I. k sijajnim zmagam v balkanski vojni. In ko je po usodnih dneh l. 1914, ko se zmagovite srbske čete še niso utegnile odpočiti, glas domovine znova klical zveste sinove na branik očetnjave, je bil pokojni kralj Aleksander kot vrhovni poveljnik srbske vojske vzor moža-junaka, poklicanega, da vodi svoj narod, kljub vsem težkim preizkušnjam, k končnemu cilju, zediniti tri brate v novo srečnejšo domovino na jugovzhodu Evrope. Ovenčan z zmago je kralj Aleksander dopolnil zgodovinsko delo očeta Petra Osvoboditelja ter kot kralj Zedinitelj popeljal veliko domovino v novo življenje.

Kralj Aleksander se je na bojnih poljanah naučil ceniti vrednost svobodne zemljice. Z vsem srcem je vzljubil sleherni košček Jugoslavije, ob vseh naših rekah

živeje rodovi, ki so imeli v svojem kralju skrbnega očeta. Posebno pri srcu je bila velikemu sinu Šumadije naša Slovenija, kjer je kralj Aleksander vsako leto srčno rad poiskal oddiha v zavetju naših planin. Hoteč zediniti brate k složnemu sožitju, se je blagopokojni kralj na vso moč prizadeval, odstraniti ovire, ki so bile še na poti velikemu njegovemu cilju, videti vse državljane Jugoslavije zadovoljne pod streho svobodne, z velikimi žrtvami priborjene domovine.

Usoda je hotela, da je ugasnilo življenje junaškega vladarja vprav v trenutku, ko je bil na poti, da v zvezi z bratsko republiko Francijo utrdi naš zunanjepolitični položaj in doprinese v iskreni želji k učvrstitvi miru na stoletja izigranih tleh Balkana. Vsa Jugoslavija je z bolestjo v srcu občutila marsejski udarec in ko je kralj Aleksander po triumfalni zadnji poti preko Sredozemskega morja v prestolni Beograd legel k večnemu počitku na tihem Oplencu, je postal njegov grob pribežališče utehe in upanja v svetlejše dneve naše domovine.

Hvaležni za velika dela v vojni in miru so se oklenili ljudje pokojnikovega sina, kralja Petra II., spomin na blagopokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja pa bo ohranjen še poznim rodovom v junaških dejanjih, ki ostanejo vekomaj zapisana v zgodovini.

Slava mučeniškemu Viteškemu kralju Aleksandru Zedinitelju!

Zavezniki niso načelno proti pogajanjem

Nemčija bi morala svoje predloge uradno formulirati in biti bi morali taki, da bi dajali možnost za uspeh eventualnih pogajanj — Brez obnove Poljske, Češkoslovaške in garancij za novo politiko miru ne more biti — Polemika med angleškimi politiki — Stališče USA — Snovanje podonavsko-balkanskega bloka — Preseljevanje Nemcev se že pričenja

Uradno stališče do Hitlerjevih pobud

LONDON, 9. okt. Uradno stališče angleške vlade do Hitlerevih pobud bi se dalo končno formulirati tako, da Velika Britanija zadnjega Hitlerjevega govora ne more smatrati kot neko formalno ponudbo za pogajanja, ga pa vendarle preučuje in bo nanj uradno odgovorila. V nasprotju Velika Britanija pobud za sklenitev miru ne odklanja, toda stavljene bi morale biti konkretno in v taki obliki, ki bi dajala vsaj minimalno upanje na uspeh eventualnih pogajanj. V tem primeru bi angleški vladi Velike Britanije in Francije uradno formulirali svoje zahteve, pod katerimi bi bili pripravljeni pogajati se z Nemčijo. Temeljna načela angleških in francoskih zahtev bi pa morala Nemčija že v naprej osvojiti in tako pokazati, da se zares odpoveduje svoji dosedanji politiki in taktiki. Za enkrat pa odgovarjata Velika Britanija in Francija z nadaljnjimi pripravami za vojno, ki so tako velike, da se ne more niti za trenutek dvomiti o tem, kdo bo končni zmagovalec.

LONDON, 9. oktobra. Prevažanje angleških čet na francosko bojišče se nadaljuje z vso naglico in tja prihajajo tudi že prve francoske kolonialne čete. Za prihodnje mesece pričakujejo prve transporte čet iz angleških dominionov. Po dosedanjih sklepih bo postavila Velika Britanija na francosko bojišče nasproti Nemčiji vsaj enako število čet, kakor Francija sama.

Lloyd George za pogajanja

LONDON, 9. okt. V nizu člankov, ki so izšli o Hitlerjevem govoru v angleških listih, je posebno pomemben uvodnik, ki ga je napisal v »Sunday Expressu« znani liberalni državnik Lloyd George. Pravi, da je Hitlerjev govor ofenziven, da mu, obenem pa nevarno bojno orožje, ker računa Hitler v primeru, da bi zahodni demokraciji odklonili, na simpatije nevtralcev. Lloyd George svetuje, da se brižno preučijo posamezne točke v govoru, preden bo dan definitiven odgovor. Anglija naj bi na posebni konferenci podala svoj odgovor Hitlerju glede kolonij, gospodarske obnove Evrope, vpostavitve Poljske itd. V ostalem čakajo angleški uradni krogi na posvetovanje z dominioni, preden bo sploh prišlo do ugibanja o eventualnem odgovoru Hitlerju.

Odgovor Duffa Cooperja

LONDON, 9. okt. Bivši angleški mornariški minister Duff Cooper odgovarja zelo ostro na članek bivšega ministrskega predsednika Davida Lloyda Georgea, ki se zavzema za pogajanja za sklenitev premirja in miru in pravi, da je položaj sedaj drugačen kakor je bil v svetovni vojni, ko se je vojna vodila za obnovitev Belgije, dočim se sedaj po okupaciji dela Poljske po sovjetski Rusiji ne more več voditi za popolno obnovo Poljske. Duff Cooper očita Lloydu Georgeu, da želi kapitulacijo Velike Britanije. Lloyd George je pa glavni krivec, da so se razmere po vojni razvile v Evropi v smeri, ki je pripeljala do sedanjega nevzdržnega položaja. Lloyd George je bil tisti, ki je odklonil Wilsonova načela prav tako kakor Clémenceaujeva. Prvi je zahteval popolno preureditev Evrope po narodnostnih načelih ob popolni enakopravnosti in trajni razorožitvi, drugi pa tak mir, ki bi Nemcem za vse večne čase onemogočil nove revanžne vojne. S tem je Lloyd George ustvaril kompromis, ki je moral neizbežno voditi do tega, do česar je privedel Evropo. Ako bi tudi sedaj poslušali Lloyda Georgea, bi doživeli še strahotnejša razočaranja in storjene napake se potem sploh ne bi več dale popraviti.

Amerika ne veruje v pogajanja

WASHINGTON, 9. okt. Vesti iz Berlina, da namerava Nemčija angažirati sedaj Zedinjene države in prezidenta Roosevelta za posredovanje med njo in zahodnima velesilama za sklenitev premirja in miru, so naletele tu na mešane občutke. Malo je verjetno, da bi se prezident Roosevelt hotel angažirati za stvar, ki nima skoraj nobenih izgledov na uspeh in ki mimo tega ne ustreza njegovim in ameriškim pogledom na problem. Američani in Roosevelt bi mogli pozdraviti samo tako akcijo, ki bi dobila vnaprej zagotovilo, da bodo enkrat za vselej opuščene metode, ki so spravile Evropo v sedanji položaj. Predvsem bi se moralo znova priznati načelo popolne enakopravnosti in neodvisnosti vseh narodov, v prvi vrsti Poljakov, Čehov in Slovakov. Brez obnovitve Poljske in Češkoslovaške posredovanje ni mogoče. To stališče zavzemajo, kakor se zdi, tudi odgovorni državniki v Londonu in Parizu. Niso pa le teritorialna vprašanja, ki bi tvorila podlago za posredovanje, ampak obstajajo poleg teh tudi še moralna. Treba je opustiti vsako mednarodno agresivnost in dati zadostne garancije, da se bodo prevzete obveznosti tudi izpolnile.

Nadaljnji odmevi v tisku

LONDON, 9. okt. (Reuter.) »Times« polemizirajo s Hitlerjevim govorom v rajhstagu in poudarjajo, da njegovih mirovnih predlogov ne morejo sprejeti ne zahodne demokracije ne nevtralne države. Posebno je vzbudilo pozornost, da Hitler ni ponudil nobenih jamstev v pogledu nove ureditve, kakor jo sam predlaga. »News Cronicle« pa piše, da se jamstva za mir morajo pokazati v dejanjih, a ne v besedah.

Borza. Curih, 9. okt. Devize: Pariz 10.16, London 17.90, Newyork 445½, Bruselj 74.50, Milan 22.45, Amsterdam 236⅞, Berlin 177, Stockholm 106.15, Oslo 101.15, Kopenhagen 85.95, Buenos Aires 105.

Preseljevanje Nemcev se že pričenja

Najprej bodo preseljeni v Nemčijo Nemci iz sovjetske Rusije in baltskih držav, nakar pridejo na vrsto oni iz Podonavja in Balkana — Kdor se ne bo hotel preseliti, se bo za bodočnost odpovedal svoji nemški narodnosti

BERLIN, 9. oktobra. Sporazum, ki je bil sklenjen med sovjetsko Rusijo in Nemčijo glede ureditve manjšinskih vprašanj na evropskem vzhodu in jugovzhodu na podlagi izseljevanja, se pričenja že uresničevati. **Sklenjeno je, da se bodo preseliti iz sovjetske Rusije v Nemčijo vsi Nemci, ki so bili doslej tam naseljeni že dolga stoletja. Prav tako se vrnejo domov v Nemčijo vsi nemški kolonisti iz vseh baltskih držav, t. j. iz Estonije, Letonije in Litve.** Pogajanja s temi državami so že v teku in jih vodijo tamkajšnji nemški poslaniki. **Sporazum z Letonijo je že dosežen in je tudi že določen rok za izvršitev preseljevanja. Pripadniki nemške manjšine na Letonskem se bodo pričeli takoj izseljevati v Nemčijo.** Tja so že odpotovale posebne komisije, ki bodo to preselitev vodile. **Čim bo izvršeno to izseljevanje Nemcev iz vzhodne in severnovzhodne Evrope, pride na vrsto preseljevanje Nemcev v Nemčijo iz Madžarske, Jugoslavije, Romunije in ostalih balkanskih držav. Izseliti se bodo morali vsi pripadniki nemške narodnosti; tisti, ki bodo izselitev odklonili, bodo v bodoče izgubili pravico do manjšinske zaščite in se bo smatralo, da se za bodočnost odpovedujejo svoji nemški narodnosti.**

RIGA, 9. okt. Agencija LETA javlja, da sta se vladi Letonske in Nemčije že sporazumeli o zameni letonskih državljanov nemške narodnosti ter o vseh vprašanjih, ki so s to repatriacijo v zvezi. Pogajanja v tem pogledu se bodo skoro začela.

Snovanje balkansko-podonavskega pakta

Na iniciativo Italije in Jugoslavije se ustvarja blok, ki bo obsegal Madžarsko in balkanske države - Namenjen bo skupni ohranitvi popolne nevtralnosti in eventualni skupni obrambi pred napadi

BUKAREŠTA, 9. oktobra. V tukajšnjih diplomatskih in vojaških krogih so vzbudili veliko zadovoljstvo dogodki, **ki napovedujejo ustanovitev močnega podonavsko-balkanskega bloka ob sodelovanju z Italijo. Prvi uspeh teh prizadevanj je sporazum med romunsko in madžarsko vlado o umiku čet, ki so bile doslej koncentrirane z obeh strani vzdolž romunsko-madžarske meje. Ta sporazum je bil dosežen s posredovanjem Jugoslavije in ob sodelovanju Italije, ki je vplivala na Madžarsko, naj v sedanjem trenutku mednarodnih nevarnosti opusti svoje nesprejemljive zahteve in se z Romunijo prijateljsko sporazume.** Romunske in madžarske čete so že dobile ukaz, naj se umaknejo vsaj na daljavo 50 km od državne meje. **V zvezi s tem se pričakuje skorajšnji sestanek romunskega, jugoslovanskega in madžarskega zunanjega ministra.** Ta sestanek bi bil namenjen še nadaljnjemu zbliževanju med vsemi tremi sosednimi državami, katerim sedanji novi položaj v Evropi nalaga potrebo zbližanja in sodelovanja.

Na drugi strani se pa zatrjuje, **da se pripravlja tudi sporazum med Bolgarijo in njenimi sosedi, zlasti z Romunijo. Po sovjetskem zagotovilu, da Rusija vsaj za enkrat nima nobenih aspiracij na romunsko Besarabijo, je postala Romunija bolj popustljiva in ne odklanja več pogajanj za delno ugoditev Bolgariji glede korekture dosedanje meje v Dobrudži. Moglo bi se zato zgoditi, da bo tudi v tem oziru dosežen že v doglednem času sporazum in bodo ustvarjeni pogoji za priključitev Bolgarije k balkanskemu bloku, kateremu bi se pridružila seveda tudi Madžarska. Na ta način bi bil ves evropski jugovzhod, od nemške, slovaške in sovjetske meje pa do Črnega, Egejskega in Jadranskega morja povezan v zvezo, namenjeno v prvi vrsti ohranitvi popolne nevtralnosti v sedanji evropski vojni, v primeru potrebe pa tudi skupni obrambi.** Ustvaritev tega bloka je tudi v interesu Italije in se je treba prav njeni iniciativi in njeni diplomaciji zahvaliti, da pomirjevanje v tem delu Evrope tako naglo in tako uspešno napreduje.

Glede Italije je pa treba dalje omeniti, da tudi sama poizkuša vse, da pripravi pogoje za balkansko-podonavski blok. **Tako je dosežen v načelu že popoln sporazum med Italijo in Grčijo in bodo kmalu rešena vsa vprašanja, ki so povzročila zadnje nesoglasje in napetost.** Italijanske čete so se, kakor znano, z grške meje v Albaniji že umaknile in vrnile v Italijo, prav tako je pa tudi Grčija odpoklicala svoje čete, ki jih je svoječasno koncentrirala na svoji meji nasproti po Italiji okupirani Albaniji. **Na podlagi tega dejstva je Grčija odredila delno demobilizacijo in se njeni pod orožje vpoklicani rezervisti že vračajo na svoje domove.**

Nemčija ne želi podaljšanja fronte

BERLIN, 9. oktobra. »Völkischer Beobachter« prinaša članek »Veliko zanimanje za Luksemburg«, v katerem piše: Londonski radio je prenašal obširno reportažo vojnega poročevalca lista »Petit Parisien«, ki se boji nemškega vdora preko Luksemburga. Svoj strah opravičuje z dejstvom, da je nemško-luksemburška meja štirikrat daljša kakor meja med Francijo in to vojvodino. **Nemčija pa nikoli ne bo prekršila nevtralnosti te državice, s čimer bi omogočila sovražnikom, da bi razširili napadalno fronto proti rajhu.** Prepričani smo, da tudi Luksemburg samo želi, da bi ga angleško-francoski vojskovodje, ki se itak preveč zanimajo za njegovo mejo, pustili na miru.

Delna mobilizacija na Finskem

HELSINKI, 9. oktobra. Finska vlada je na svoji seji v soboto zvečer sklenila, da ustreže želji sovjetske Rusije v toliko, **da pošlje v Moskvo svojega zastopnika, ki pa ne bo zunanji minister, ampak sedanji stockholmski poslanik. Ta odposlanec ne bo imel nobenih pooblastil za sklepanje kakih obveznih dogovorov med obema državama. Nadalje je finska vlada sklenila, da ne bo pod nobenih pogojem pristala na kakršne koli teritorialne zahteve, ki bi jih eventualno utegnila staviti Moskva. Istočasno z objavo teh sklepov je bila razglašena tudi delna mobilizacija finskih rezervistov in pričela so se nagla dela za utrditev finske meje nasproti sovjetski Rusiji.** Eventualno vztrajanje sovjetske Rusije pri kakih zahtevah teritorialnega značaja bi utegnilo roditi dogodke, ki bi bili za nadaljnji razvoj evropskega položaja velike važnosti.

Letalska bitka nad Severnim morjem

LONDON, 9. oktobra. Havas. V sporočilu ministrstva za informacije je rečeno, da sta včeraj dve nemški letali sodelovali v letalskem boju nad Severnim morjem. Pilot angleškega hidroaviona je opazil sovražni hidroavion. Poletel je proti njemu in začelo se je streljanje iz strojnic. Tedaj se je pojavil drug nemški hidroavion in se tudi spustil v boj. Kmalu za tem sta dospeli na kraj bitke dve angleški letali. Angleška letala so se takoj dvignila iznad nemških letal. Prvi nemški hidroavion je opustil boj in padel na morje, drugi pa je pobegnil. Streli sovražnih letal so zadeli dve angleški letali, ki pa nista resno poškodovani. Med posadkami angleških letal ni bilo nobene žrtve.

Nemška podmornica pri Floridi

WASHINGTON, 9. okt. **Eden izmed Rooseveltovih tajnikov je izdal poročilo, da je bila opažena 15 milj od obale polotoka Floride neka tuja, po vsej priliki nemška podmornica. Ta objava je v zvezi z Rooseveltovo politiko, ki si je nadela nalogo, obveščati javnost o vsakem približavanju bojnih ladij vojskujočih se držav ameriški celini.**

Velike ameriške vojaške vaje

NEW YORK, 9. oktobra. Po pisanju ameriških listov, se bodo vojaške vaje Zedinjenih držav pričele še v teku tega meseca in bodo predstavljale največjo koncentracijo ameriške vojske v mirnem času. Dan pričetka teh vaj bo najbrže 25. oktober in izvršene bodo v državah, ki leže na jugu in jugozahodu USA. Sodelovalo bo v celoti 67.500 častnikov in vojakov. „New York Times" pišejo, da je program za te vaje že davno izdelan in nima zato nobene zveze s sedanjo vojno v Evropi.

50.000 DOLARJEV ZA KUHNA

NEW YORK, 9. okt. Vodja ameriških hitlerjevcev, Fritz Kuhn, je bil izpuščen za nekaj časa na svobodo. Sodišču je moral položiti jamčevino v znesku 50.000 dolarjev.

Združitev beloruskih pokrajin

PARIZ, 9. okt. Havas iz Moskve: V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da bo skoro prišlo do popolnega zedinjenja okupirane Bele Rusije z stalim delom velesile. Sovjetska oblastva so že izdala začasnim upravnikom okupirane Bele Rusije naredbo, da izberejo delegate, ki bodo v moskovskem parlamentu zastopali dokončno zedinitev novo pridobljene pokrajine z ostalo Rusijo.

Ta teden odločitev v US

WASHINGTON, 9. okt. [illegible] Roosevelt je včeraj izjavil, da bo izpremenba nevtralnostnega zakona izvršena še ta teden. Je velik optimist in se nadeja, da bodo Rooseveltovi napori v tem pogledu uspeli.

NEMČIJA NEZADOVOLJNA S TURČIJO

RIM, 9. okt. **Italijanski listi poročajo iz Berlina, da vlada v tamkajšnjih političnih in vojaških krogih veliko nezadovoljstvo z zadržanjem Turčije v zadnjih dneh. Berlinska vlada je Turčijo skoraj vsa no pozvala v najenergičnejšem tonu, da naj se izjasni o svojem nadaljnjem stališču. Berlinski krogi očitajo Ankari, da je neiskrena proti Nemčiji in da je kljub vsem dokazom potrebe nevtralnosti sklenila sporazum z Anglijo. Prav tako je turški zastopnik obiskal Sofijo in agitiral med Bolgari za protinemški blok na Balkanu. Turčija je svoj čas odobravala pojem obkroževanja Nemčije. Ker je po sporazumu Berlina z Moskvo takšna politika propadla, morajo turški vladni krogi spremeniti svojo zunanjo politiko. V primeru, da bosta Francija in Anglija odklonili Hitlerjeve mirovne ponudbe, bo Nemčija sprejela s strani Turčije ponudeno rokovico in se po tem ravnala, naglašajo v Berlinu.**

EKVADORSKO LETALO JE ZGORELO

GUAYAQUIL, 9. oktobra. DNB. Pogrešano ekvadorsko vojaško letalo, s katerim je potoval generalni inspektor ekvadorske vojske general Rivadeneira s spremljevalci, se je po najnovejših poročilih v bližini mesta Rio Blanco v pokrajini Macaljlla vnelo v zraku in padlo na zemljo. Vsi častniki, ki so bili z letalom na inspekcijskem potovanju, so mrtvi.

NEMCI POTOPILI HOLANDSKI PARNIK

LONDON, 9. okt. Reuter. Holandska ladja „Binnendyk", ki ima 600 reg. ton, je bila v noči od sobote na nedeljo na svojem potovanju iz Amerike v Amsterdam potopljena. Vsa posadka potopljene ladje, ki je postala žrtev nemške podmornice, je rešena. Parnik je bil potopljen v Rokavskem prelivu.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo malo oblačno in nekoliko vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 7.8, danes najnižja 2, opoldne pa že 10. Padavin od včerajšnjega dežja je padlo 10.4 milimetrov.

Rusi zgrade svojo Maginotovo črto

PARIZ, 9. okt. Havas poroča iz Amsterdama: **Dopisnik lista »De Telegraaf« poroča iz Helsinkov, da zahteva sovjetska Rusija od Litve dovoljenje, da sme na njenem ozemlju zgraditi trdnjavsko črto proti Nemčiji. Ta trdnjavska črta bi bila nadaljevanje pasu utrdb, ki jih bo sovjetska Rusija zgradila tudi vzdolž vse nove zahodne meje čez bivšo poljsko ozemlje od madžarske meje na Karpatih do vzhodne Prusije. Ta trdnjavski pas bo zgrajen po vzorcu Maginotove in Siegfriedove obrambne črte ob Renu.**

Francozi zabijajo klin v nemško obrambo

Stalno napredovanje med Mozelo in Saro - Namen počasne taktike bojnih operacij Frontalni napad bi terjal milijon žrtev

PARIZ, 9. okt. **Nadaljevanje napredovanja francoskih čet vzdolž nemško-luksemburške meje se še vedno nadaljuje kljub nemškim protinapadom, katerih namen je izgubljene pozicije znova osvojiti.** Pri teh napadih in protinapadih se razvijajo tudi naskoki na nož. Delovanje topov je z obeh strani zelo intenzivno.

Vojni opazovalci potrjujejo, **da obvladujejo Francozi in Angleži vse ozemlje med Mozelo in Saro. Tu gre za to, da se zabije močan klin med sovražnikovo fronto. Ker stoje francoske in angleške čete na osvojenih gričih, imajo sedaj od tam popoln pregled vsega nemškega zaledja vse do Trierja.** Iniciativa je slej ko prej na zavezniški strani. Naglica, s katero so francoske čete obvladale podminirana polja in ostale zapreke, in to z minimalnimi izgubami, **je vzbudila pri Nemcih začudenje in vznemirjenje.** Pri tem pa je treba pomisliti, da so položili Nemci na nekem eksponiranem terenu **na enem samem kvadratnem kilometru ozemlja nič manj kakor 3000 min.**

Francosko-angleška taktika ima za cilj **rušiti košček za koščkom nemško obrambno bo v utrjenih linijah in se tako prebiti po lagoma skozi.** Ta taktika je sicer počasna in terja dolgo dobo vojskovanja, toda je **edino uspešna in brez velikih žrtev. Frontalni napad bi terjal ogromne žrtve, ki bi mogle doseči milijon mrtvih. To velja prav tako za primer, da bi tak napad izvršili Francozi in Angleži, kakor ako bi ga izvršili Nemci.**

Novice

Nevarnost jesenskih povodnji je minila

Po dolgotrajnem dežju se je spet zvedrilo nebo — Sezona za splavarje je na višku — Zdaj bo veselo v naših goricah

Po nizu deževnih dni se je spet razvedrilo nebo. Po vsej naši zemlji je v minilih dneh močno deževalo, težke vlažne krpe oblakov so visele nad obzorjem in za prve dni oktobra je prisnil že zgodaj hlad. Reke in potoki so močno narasli, napojena zemlja ni mogla več vsrkati velikega odviška umazane deževnice, ki je do vrha napolnila struge.

Posebno močno so narasle Ljubljanica, Sava in Savinja. V zahodnem hribovju Slovenije in v Savinjskih Alpah se vsako jesen nagrmadijo oblaki ,ki jih žene vlažni jug. Ker prelazki ne morejo preko gora, se izlebijo odvišne vlage in po hudournih grapah hite potoki deževnice v doline. V poletju in zgodnji jeseni izsušeni studenci so spet do grla polni šumečih curkov in če bi deževalo še nekaj dni, bi lahko nastopile za nižine katastrofalne povodnji.

Z jesenskim dežjem je prišla sezona za splavarje. Kdor se je vozil te dni ob Savinji, je lahko opazil tipično sliko naše zemlje, ki je v večjem obsegu doma le še v Kanadi in v skandinavskih državah. Na stotine splavov je šlo te dni po naših vodah na jugovzhod, nadaljnji se bodo zvrstili v prihodnjih dneh. Velike zaloge lesa so bile že dolgo časa pripravljene za transport. Vode so bile več mesecev izredno nizke, posebno Savinja in Sava sta kazali gola rebra v strugi, kakor že dolgo ne. Zdaj je „transportnega sredstva" dovolj, med splavarje je prišlo malo več upanja, da bodo za zimo spravili nekaj cvenka v žep.

V sončnih jesenskih dneh se bo oglasila zdaj vesela trgatev. „Uradna" namreč, ki je po oblasti od 9. t. m. dalje odrejena. Živahno bo v naših goricah, s polja bo pohitel kmet pospravljati zadnje pridelke, kajti s prihodnjim dežjem se bo letos najbrž že zgodaj oglasil sneg tudi v dolinah. Zadnje trume lastovk, ki so žalostno poletavale v mrzlem jesenskem dežju, si bodo zdaj naglo pomagale dalje na sončni jug, dokler je še kaj sonca. In ko se bo po Vseh svetih oglasil listopad ,se bo življenje umaknilo za zidovje, dokler ne bodo nekega jutra izvabile bele poljane neugnano smučarsko mladež v svoje mehko naročje.

Osamosvojitev hrvatskih invalidov

V nedeljo dopoldne je bil v Zagrebu kongres vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije. XIII. kongresa se je udeležilo 210 delegatov iz vse države. Na kongresu je bil prisoten kraljev odposlanec konjeniški general Jovan Antić. Svečano sejo je otvoril predsednik Božidar Nedić. Po izvolitvi predsedstva kongresa in po številnih govorih ter brzojavkah, ki so bile odposlane na najvišja mesta, je stopil na oder delegat invalidov iz banovine Hrvatske dr. Krpan, ter izjavil, da hrvatski invalidi izstopajo iz skupnega društva, v katerem so delovali 17 let, in da bodo osnovali svoje posebno društvo v Zagrebu. Predsednik Nedić se je zahvalil hrvatskim invalidom za sodelovanje v zadnjih 17, letih, ter izjavil, da bo iskalo združenje vojnih invalidov bazo, na kateri bi bilo možno sodelovanje vseh invalidov v naši državi.

Potegavščine podeželskega verižnika

Na zatožno klop pred mariborskim okrožnim sodiščem je moral sesti ne samo v Ptuju, ampak tudi po ptujski okolici daleč znani mehanik, 52 let stari Vincenc Simonič. Precej obširna in zamotana obtožnica, ki jo je izdalo proti njemu mariborsko državno tožilstvo, ga dolži cele vrste prevar, prestopkov zoper službeno dolžnost, zločinstva utaj in tako dalje, ki segajo več let nazaj. Obtožnica in razprava sta obenem pokazali, da je prišel pred sodni stol eden izmed mnogih verižnikov, katerim je tudi politika samo sredstvo za svoje osebne ter premnogokrat kaj problematične koristi.

Septembra 1934. je prišel obtoženi Simonič v stik s Kristino Mahaczovo, ženo posestnika Mahacza. Simonič se je rad ponašal s svojimi političnimi zvezami, pa mu je Mahaczova potožila, da bi njen mož kaj rad dobil jugoslovansko državljanstvo, pa tudi obrtno dovoljenje. Simonič se je nato ponudil, češ da se osebno pozna z bivšim banom dr. Marušičem, da bo vso zadevo uredil. Zakonca Mahaczova sta dala v ta namen Simoniču 3000 din; seveda pa sta kmalu spoznala, da ne bo nič ne z državljanstvom in ne z obrtnim dovoljenjem. Končno se je začel Simonič izgovarjati, da ne more ničesar več storiti, ker ni dr. Marušič več ban, pokazal pa je obema nekakšno pismo, ki mu ga je baje pisal dr. Marušič. Simonič pa se je močno uveljavljal tudi v obrtniških krogih. Tako je kmalu postal predsednik Združenja kovinarjev in kolarjev v Ptuju, dokler ni dosegel, da so ga 14. aprila 1933 postavili za komisarja omenjenega združenja. Kot komisar je bil pri združenju dalje časa. Pozneje je bil sicer razrešen, vendar pa je dosegel, da so ga še dvakrat izvolili za predsednika. Ko pa se je menjal politični režim, je bil Simonič z upravo vred razrešen upravljanja omenjenega združenja. Zadnje se je zgodilo 10. septembra 1937. Za komisarja združenja je bil takrat postavljen Konrad Rozman, za revizorja pa Franc Rižman, ki ga je postavilo na to mesto okrajno načelstvo. Rozman je odkril številne nerednosti, ki so se dogajale pri združenju. Kajti Simonič je tekom nekaj let komisarjevanja in predsednikovanja postal pri združenju pravi oblastnik. Vkljub temu, da je imelo združenje tajnika in blagajnika, je opravljal on te posle kratkomalo sam. Revizija in pozneje sodna preiskava pa sta ugotovili zelo korupte razmere, katerih oče je bil obtoženi Simonič. Tako je moral 1936. leta v Ptuju vajenec Remih plačati Simoničevi priležnici 600 din, da mu je Simonič izstavil pomočniško izpričevalo. To pa je navsezadnje prava malenkost proti neštetim utajam. Simonič je na debelo utajeval pri Združenju razne zneske od vpisnin vajencev ter si jih kratkomalo pridrževal. Podobno je delal z vplačanimi oprostninami vajencev, z vplačanimi članarinami, s sprejetimi inkorporacijskimi pristojbinami, kjer je utajil 2350 din.

Revizija je tudi ugotovila, da je Simonič samovoljno uničeval računske priloge, da bi zabrisal za sabo sledi. Spočetka je tajil, ko pa je bila inkriminirana snov le prevelika in preočita, se je vdal ter na okrajenm načelstvu pred pričami izjavil: »Gospodje, priznam svojo krivdo, prosim za milo sodbo!«

Razprava je bila zaradi zaslišanja novih prič preložena.

Rešitev iz požara v zadnjem trenutku

V Lukanji vasi pri Slov. Bistrici je izbruhnil požar pri posestniku Francu Javorniku. Gospodarsko poslopje je bilo že popolnoma v plamenih, ko so se spomnili, da na gorečem skednju spi 14-letni domači sin Franc Javornik. Pričeli so ga klicati, toda mladenič se je zbudil šele, ko ga je pričelo dušiti. Imel je toliko moči in duhaprisotnosti, da je skozi ogenj skočil z gorečega skednja in se tako rešil gotove smrti. Javornik ima zaradi požara 50 tisoč dinarjev škode. Sodijo, da je bil ogenj podtaknjen.

INVALIDOVA SMRT V POTOKU

V Pesju so že več dni pogrešali 46-letnega vojnega invalida Antona Obuja. Mož je bil že dalje časa bolan, ker je nosil v pljučih drobce granate. Zaradi neozdravljive bolezni je obupal nad življenjem. V domačem potoku so ga ljudje našli mrtvega.

o. **Združenje trgovcev v Laškem** sporoča, da lahko davkoplačevalci vidijo odmero pridobnine in poslovnega davka do 10. oktobra. Pritožbe se ne morejo vlagati.

o. **Pri Kmetijski družbi v Ljubljani** sta bila izbrisana člana izvršnega odbora Ivan Urek in Milan Mravlje, vpisani pa so bili Vladimir Kreft, posestnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Ivan Ažman, posestnik iz Hraš, Ivan Grad, posestnik v Beričevem, in Ivan Kronovšek, posestniški sin iz Ljubljane.

o. **Pri Sv. Trojici v Slov. goricah** je posestnik in gostilničar Ernest Mlinarič padel z jablane in zaradi notranje krvavitve podlegel smrtnim poškodbam.

o. **Potegavščina v Ormožu.** Nekega jutra se je zbrala pred ormoško postajo velika množica okoličanov, med katerimi so bili večinoma viničarji, kočarji in revni kmetje. Očividno so na nekaj čakali. Ko so že več ur tavali okoli postaje, se je ugotovilo, da čakajo na veliko pošiljko blaga za moške obleke, ki sta ga dva krošnjarja ponujala po 4 dinarje meter. Kmalu so okoličani spoznali, da so bili potegnjeni. Enak dogodek smo nedavno zabeležili tudi v Rušah.

o. **Otrok zažgal hišo.** V Muretincih je 4 letni deček zažgal hišo svojega očeta. Ogenj je uničil tudi gospodarsko poslopje in znaša škoda okoli 70.000 dinarjev.

Celje

c. **Komemoracija** v spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I. bo danes ob 18.30 v mestni sokolski telovadnici.

c. **Ljudsko vseučilišče** ima danes zvečer ob 20. občni zbor v risalnici deške meščanske šole.

c. **Narodno gledališče v Mariboru** bo otvorilo novo gledališko sezono v Celju v sredo, 11. t. m., ob 20. z uprizoritvijo Shawove komedije „Pygmalion". Predstava je za abonma, neabonenti dobe vstopnice v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c. **Gasilsko predavanje.** Kapetan g. Fr. Toš bo danes ob 19.30 predaval v gasilskem domu v Celju o obrambi pred napadi iz zraka po novi metodi.

c. **Novo mašo je pel** včeraj ob 10 v kapeli Salezijanskega doma v Gaberju novomašnik Franc Jakše.

c. **Umrla je** v javni bolnišnici v Celju 27 letna dninarica Dosedla Angela iz Liboj pri Petrovčah.

c. **Nesreča na poti v šolo.** 11 letni sin dninarja Albin Mlakar iz vojniške okolice, je šel v šolo. Na cesti je srečal voz s kravjo vprego. V tem trenutku je pripeljal mimo avtomobil. Kravi sta se splašili in podrli fanta na tla. Voz je šel preko fanta in mu prizadejal težke poškodbe po glavi in nogah, da so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

c. **Nesrečen padec.** 16 letni sin preužitkarja Karl Ravter iz Jurkloštra je padel na svojem domu in si zlomil levo roko v zapestju. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Ptuj

p. **V bolnišnico** se je zatekla Pernek Angela, 17 letna viničarska hči iz Sv. Andraža v Halozah. S petrolejem se je nevarno opekla. — Toplak Ivan, delavec iz Grajenščaka je vzdigoval težko kamenje in se je prevzdignil, da je dobil težje notranje poškodbe. — Pukšič Anton, posestnik iz Levanjcev je dobil roko pod voz, ki mu jo je zmečkal. — Kristovič Vid, ključavničar iz Markovc pri Sv. Marku, se je ranil na roki, nakar je nastopilo zastrupljenje. — Blazini Jakobu, 11 letnemu posestniškemu sinu iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, je slamoreznica teže poškodovala roko.

p. **Lovci, iztrebite divjačino.** Okoličani Ptuja se stalno pritožujejo, da jim divjačina prizadeva občutne škode. Najbolj so se zaredili zajci in fazani. Fazanov je največ po obdravskem grmičevju. Zajci se ponoči čutijo za gospodarje, ko glodajo zelje, peso in mlada sadna drevesa. Čeprav imajo kmetje pravico zahtevati odškodnino, ne želc imeti tozadevnih sitnosti in poti, ki se prejkone končajo z neuspehi in kmetu je tako dragocen čas, zato naj zakupniki lova sproti trebijo divjačino. Tako jim bo treba tudi manj odškodnine plačevati.

p. **Pogorelo je** gospodarsko poslopje Mariji Valentan v Apačah na Dravskem polju.

Ustanovitev društva „Celjski kulturni teden"

Nova organizacija bo poživila kulturna in vzgojna prizadevanja Celjanov

Celjski kulturni delavci, ki so sodelovali pri prireditvah I. in II. celjskega kulturnega tedna, so v četrtek zvečer v Narodnem domu ustanovili svoje kulturno društvo Celjski kulturni teden.

Ustanovni občni zbor je otvoril gosp. Fran Roš. Pozdravil je vse udeležence in se iskreno zahvalil celjskim zastopnikom tiska za podporo in naklonjenost, ki so jo doslej izkazali obema celjskima kulturnima tednoma. Prvi temelj za ustanovitev društva društva je bil položen že l. 1937., ko so se začele priprave za I. celjski kulturni teden. Pokazala se je potreba organizacije vseh celjskih kulturnih delavcev. Letošnji II. celjski kulturni teden je bil prirejen pod okriljem Umetniškega kluba v Mariboru, ki mu gre za podporo vsa zahvala. Društvo Celjski kulturni teden je pravni dedič imovine obeh dosedanjih celjskih kulturnih tednov.

Gosp. prof. dr. Pavel Strmšek, ki je vodil delo za oba celjska kulturna tedna, je poročal o obeh prireditvah, ki sta dosegli velik moralen in gmoten uspeh in orisal priprave za ustanovitev društva Celjski kulturni teden.

Občni zbor je soglasno odobril pravila. Namen društva je, da društvo s predavanji, razstavami, koncerti in drugimi prireditvami ter s tiskom širi kulturna strem ljenja posameznikov in skupin v Celju in celjskem okrožju ter prireja ali posreduje na lasten ali tuj račun kakšna gostovanja v Celju ali drugod.

Izvoljen je bil na predlog g. dr. Rudolfa Doboviška naslednji odbor: predsednik g. prof. dr. Pavel Strmšek, podpreds. g. Fran Roš, tajnik g. Bogumil Gerlanc, blagajnik g. Čiro Sadar, načelnik glasbenega odseka g. ravnatelj Karlo Sancin, načelnik literarnega odseka g. Jožko Jurač, načelnik likovnega odseka akad. slikar g. Albert Sirk, načelnik gledališkega odseka g. mog. pharm. Fedor Gradišnik, kooptirani člani gg. prof. dr. Franjo Šijanec, Avgust Cerer, Pec Šegula in inž. arh. Drago Umek ter ga. Vera Pristovškova. Za preglednika računov sta bila izvoljena gg. dr. Rudolf Dobovišek in akad. slikar Miro Modic.

Predsednik g. prof. dr. Pavel Strmšek se je zahvalil za izkazano zaupanje in podal nekaj smernic za društveno delovanje. Letna članarina znaša 10 din. Od svoje imovine bo društvo vložilo v rezervni fond 10.000 din, presežek pa bo društvo na predlog odbora in po sklepu občnega zbora uporabljalo v kulturne namene. Društvo bo skušalo pritegniti v svoj delokrog vse kulturne delavce v celjskem okrožju. Društvo Celjski kulturni teden je izrazito kulturno društvo in bo varih kulturnega dela v Celju ter bo sodelovalo povsod, kjer bo pomoč potrebna ali zaželena, tako v vprašanjih gledališča, postavitve spomenikov in pri raznih kulturnih prireditvah.

Na predlog g. Roša je občni zbor ugotovil, da je društvo Celjski kulturni teden pravni naslednik I. in II. celjskega kulturnega tedna, ki mu pripada tudj vsa imovina, ki je nastala kot prebitek obeh prireditev. Pismeni predlogi pesnika g. Frana Kozarja glede društvenega delovanja so bili izročeni odboru. Ti predlogi predvidevajo med drugim izdajanje nekdanjega Ilustrovanega narodnega koledarja v Celju, prirejanje literarnih večerov izven Celja in ustanovitev leposlovne revije za celjsko kulturno področje.

Maribor

Razvojna prizadevanja okoliških občin

Nova javna dela — Električno omrežje do Peker — Ukrepi za varnost občanov

Na zadnji občinski seji v Studencih so razpravljali o aktualnih občinskih zadevah. Javna dela v občini, ki so se vršila od pomladi zelo intenzivno, se zaključujejo. Tako so pogramozene vse ceste, urejeno je igrališče na Poljanah ter je razširjena električna napeljava v nove ulice. Zadnji mesec je bila tudi docela renovirana občinska hiša v Smoletovi ulici, kjer sta nameščena žandarmerija in občina. Obnovitvena dela so napravili gradbeno podjetje inž. arh. Jelenec in inž. Šlajmer, mizar Rusl, slikar Tomažič in klepar Čančala. — Čez potok proti Radvanju pa je urejen most, h kateremu so prispevali znatne zneske tudi posestniki prizadetih zemljišč.

Za razširitev električnega omrežja v bližnjih predelih Peker v neposredni soseščini Studencev se je odbor izrekel le pod pogojem, da bo mariborsko Mestno električno podjetje samo ojačilo omrežje in postavilo nov transformator na svoje stroške. Interesenti bodo lahko plačevali za priklop naslednjo takso: pritlična hiša 750 din, enonadstropna 1000 din in večnadstropna 2000 din. Ta denar pa se bo nalagal v fond za izpopolnitev električnega omrežja v domači občini.

Ker sega limbuški šolski okoliš v neposredno bližino Studencev, obiskuje izpod Kalvarije, ki spada v limbuški šolski okoliš, 30 otrok studenški šoli, ki sta itak že prenapolnjeni. Krajevni šolski odbor je zaradi tega sprejem teh otrok odklonil, vendar pa občina vpričo neprestanih prošenj prizadetih staršev želi, da se te otroke sprejme v studenški šoli, limbuška občina pa plača šoli nekaj odškodnine, kakor to plačuje v enakem primeru Razvanje šoli na Teznem.

Občina je sestavila odbor za zaščito pred zračnimi napadi, ki zbira podatke za zaklonišča. Ker so Studenci industrijski kraj, bo morala občina v prihodnjem proračunu zasigurati v te svrhe okrog 40.000 din, ker bo že ureditev kleti v obeh šolah stala večje vsote. V iste svrhe bi bilo treba postaviti dva hidranta v bližino delavnic državnih železnic. Zategadelj je že sedaj gotovo, da se bo moral proračun zvišati.

V meščanskih šolah je 123 otrok, za katere mora občina plačati približno din 75.000 letno iz občinskega proračuna, dočim plačuje občina za obe studenški ljudski šoli le 70.000 din.

Stehlik Katarina je zaprosila za prenos gostilne iz kopališke barake v novo hišo pri brodu v Kamnico, kar je odbor odobril. Odbor je tudi odobril otvoritev treh novih gostiln, in sicer bodo vse v novem delu na Poljanah. Za gostilne so zaprosili Andrejek Viktorija, Fazarinc Jožef in Stražar Helena. Odklonila pa se je prošnja za gostilno na Kralja Petra cesti.

Neka neimenovana dobrotnica je darovala občini hranilno knjižico za 15.000 din. Obresti se bodo uporabljale za šolske potrebščine revnih otrok. Volilo je eno izmed prvih, ki je bilo poklonjeno občini.

*

V soboto zvečer je bila v gostilni Kožel na Teznem občinska seja pobreškega občinskega odbora, ki jo je vodil predsednik občine g. Karl Stržina. Ta je uvodoma zaprisegel dva nova občinska odbornika Ivana Mikla iz Dogoš in Ivana Božiča iz Pobrežja, ki sta vstopila namesto poslovivših se odbornikov Franca Anderluha s Teznega in Jožeta Kacjana s Pobrežja.

Sledila je dolga debata glede odstopa zemljišča za postavitev relejne radijske postaje na Teznem. V ta namen naj bi občina prodala svojo gramoznico. Občinski odbor se je postavil na stališče, da mora odbor za postavitev radijske postaje dati občini prav tako veliko parcelo, kjer bo občina dobivala gramoz, sicer pa zahteva za kv. meter 25 din.

Nato so bili izvoljeni odbori za pobijanje draginje, za nadzorstvo nad trgovci in za obrambo proti zračnim napadom. Sestavljeni bodo pododbori za kraje Pobrežje, Tezno in Brezje. Vsem odborom načeluje pobreški župan g. Stržina.

Tragična smrt sodnika Kramerja

V soboto zvečer se je kakor blisk raznesla po mestu novica, da je na tragičen način preminul znani mariborski sodnik in humorist Emil Kramer. Pokojni sodni svetnik je bil v Mariboru znan po svoji šegavosti. Svoje humoristične pesmi je objavljal v raznih zabavnih listih. Zaradi neozdravljive naduhe je sodnik Kramer bil že skoraj leto dni prikleknjen na posteljo in je bil dalje časa tudi v bolnišnici. Zapušča ženo in 5-letnega sinčka. Pogreb bo danes ob 16. uri.

Komemoracija sokolske župe

Tukajšnja sokolska društva in mariborska sokolska župa priredijo nocoj ob 20. uri komemoracijo za blagopokojnim viteškim kraljem. Za člane sokolskih društev in za naraščaj je udeležba strogo obvezna. Spominske svečanosti pa se naj udeleže tudi zastopniki mariborskih narodnih organizacij in zavedno občinstvo.

V goricah je bilo živahno

Prva nedelja v oktobru je po navadi trgatvena nedelja in zato tudi zelo vesela. Kljub klavrnemu vremenu so Mariborčani v velikem številu pohiteli že zgodaj zjutraj v Sl. gorice in Haloze obiskovat znance in sorodnike, ali bolje rečeno, bogate gorice in žlahtno kapljico. Vsi avtobusi, ki vozijo v vinogradne kraje, so bili prenatrpani. V vinogradih je bilo kljub hladnemu vremenu zelo živahno. Zvečer so se meščani dobre volje in bogato obloženi vračali v mesto.

Razbojnika Štruklja so prijeli

Šele julija je bil iz mariborske kaznilnice izpuščen zloglasni vlomilec 25-letni Valentin Štrukelj. Naselil se je v okolici Selnice ob Dravi in nadaljeval svoje prejšnje življenje. Vlamljal je v okolici Selnice, Fale, Sv. Lovrenca in Ruš. Štrukelj se je najraje izdajal za trgovca z lesom in sadjem in se na ta način seznanjal z razmerami v hišah raznih posestnikov. Te dni ga je dosegla roka pravice v Gradišču nad Selnico ob Dravi.

Vprašanje mariborske tržnice

Že dalje časa je v Mariboru vprašanje nove higienične mestne tržnice zelo aktualno. Končno se le približujemo realizaciji načrta. Na četrtkovi seji mestnega sveta je med drugim na dnevnem redu tudi razprava o gradnji nove mestne tržnice in regulaciji okolice nje. Upamo, da bodo spomladi pričeli z gradnjo.

Nesreča na cesti

V nedeljo zvečer je neki pobreški kamnosek zavozil z motorjem v 5-letno Anico Sovnikovo iz Nove vasi v Sp. Radvanju. Dekletce je hotelo preteči cesto proti domači hiši, ko je privozil s precejšnjo brzino motociklist. Zadel je v otroka ter ga pognal kakšnih 5 metrov vstran od ceste. Pritekli so ljudje, ki so dvignili nezavestno dekletce ter ga odnesli v bolnišnico, kjer pa se je njegovo stanje zelo popravilo.

m. **Lep poslovilen večer.** V petek zvečer so se od dosedanjega komandirja tukajšnje orožniške čete kapetana g. Mavrič poslovili njegovi številni prijatelji in znanci. Na poslovilnem večeru so se s toplimi besedami poslovili od priljubljenega častnika višji obmejni policijski komisar g. Krajnovič, sodnik okrožnega sodišča dr. Turato in obmejni policijski komisar g. Anič. Kapetan Mavrič odhaja v Zagreb za adjutanta brigadirja hrvatske orožniške brigade.

m. **Tridesetletnica prve predstave Slovenskega gledališča v Mariboru.** Jutri, v torek, 10. t. m., poteče 30 let, kar je bila v Mariboru premiera „Gospoda svetnika", prirejena kot prva predstava Dramatičnega društvom, se vabijo vsi bivši člani in sodelovalci, da pridejo jutri zvečer ob 20. v Narodni dom na pogovor.

m. **Mestno posojilo.** Mestna občina v Mariboru bo najela 4,800.000 dinarjev posojila za zgradbo carinarnice in ureditev okolice okoli nje. Posojilo gre v breme kaldrminskega fonda.

m. **Slanina je po 18 dinarjev.** Nenadoma so poskočile cene nekaterim življenjskim potrebščinam. Tako prodajajo slanino po 18, riž najslabše vrste pa po 9.50 dinarjev kg.

m. **Upokojena je** Marija Pernat, inspektorica pošte Maribor I.

m. **Sin nad očeta.** Na Tržaški cesti 64 je včeraj popoldne Karl S. napadel svojega 60 letnega očeta Jerneja in ga poškodoval. Pobesneli sin je razbijal tudi po stanovanju.

m. **Junakinja noža.** V nekem stanovanju v Studencih je delavka Bertka L. z nožem v roki napadla Terezijo Golobovo, ki so jo komaj obvarovali pred bojevito napadalko.

m. **V parku** je stražnik včeraj aretiral 37 letnega brezposelnega Martina W., ki je v okolici parka ukradel žensko obleko.

m. **Rabuka na Aleksandrovi cesti.** Na Aleksandrovi cesti so se sinoči stepli neki fantje, ki so se precej vinjeni vračali iz neke košaške gostilne. Zaradi deklet je neki Canjko dobil dva zabodljaja z nožem, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m. **Vlomilec Štrukelj** je pri cerkvi v Puščavi na Pohorju nabil letak s sramotilno vsebino proti cerkvi, duhovščini in veri. Vlomilec Štrukelj je dejanje priznal.

Učitelji za napredek mladine

V soboto je bilo v Narodnem domu zborovanje okrožnega učiteljskega društva za Maribor desni breg, ki se ga je udeležilo do 160 članov. Delovanje učiteljskega društva je bilo v zadnjem letu zelo plodovito. Učiteljstvo je imelo vsak mesec svoje zborovanje, ki je bilo vselej združeno s predavanjem vzgojeslovne in družboslovne vsebine. Prav zaradi smotrne razporeditve izbranih predavanj prednjači učiteljsko društvo za Maribor desni breg pred vsemi drugimi učiteljskimi društvi v Sloveniji. Učitelji raziskujejo ekonomske razmere mariborskega okraja, da tako ugotavljajo, kako vplivajo na razvoj dece in njeno zmogljivost v šoli.

Temu primerno hočejo učitelji urediti tudi v bodoče svoj šolski postopek. Zato so sestavili tudi delovni načrt za tekoče šolsko leto, tako da se bodo poglabljali v sodobno šolsko prakso z obiski pri dobrih šolskih praktikih — pobornikih šolske preosnove. Tudi stanovsko politično delo je bilo tako intenzivno, da je članstvo odobrilo vsa poročila.

Sledile so volitve, pri katerih so bili izvoljeni za predsednika Simon Petrovič, šolski upravitelj v Dev. Mariji v Polju, za upravni odbor pa Adela Alt, šolska uprav. v Studencih ter učitelji Vranc, Kaspar, Dšura in Ledinek, za nadzorni odbor pa Kontler, Tušak in Zorn.

* **Brezplačni vizum** za obiskovalce **Dunajskega velesejma** (od 15. do 22. oktobra 1939).

„Putnik" sporoča, da dobijo vsi obiskovalci Dunajskega velesejma na podlagi sejmske legitimacije brezplačni nemški vizum. Legitimacije, kreditna pisma in vse informacije pri „Putniku", Maribor, Celje in Ptuj.

Kino

* **Kino Esplanade.** „**Robin Hood**", v naravnih barvah. Errol Flynn in Olivia de Havilland.

* **Grajski kino.** Danes film iz sodobnega družabn. življenja „Po ovinkih do sreče". Viktor Stahl, Lil Dagover.

* **Kino Union.** Do vključno ponedeljka „Umor na farmi", prvovrstni film z divjega zapada.

Radio

Torek, 10. oktobra

Ljubljana: 11. Šolska ura; 12. Plošče; 13.20 Opoldanski koncert RO; 18. Poročila; 18.10 spored RO; 18.40 Štajerski gradovi; 19.00 Deset minut zabave; 19.40 Predavanje o državni obrambi; 20. Plošče; 20.20 Voljič, Ekvinokcij; 22.15 Vsakemu nekaj — RO. — **Zagreb:** 17.15 Koncert RO. — **Sofija:** 6.10 Popularni koncert; 6.45 Koncert lahke glasbe; 12.12 Koncert RO; 12.50 Instrumentalni in vokalni soli; 20.30 Italijanske romance. — **Milan:** 21. Straussova opera „Elektra", — **Bruselj I.:** 22.55 Listov oratorij. — **Ankara:** 19.15 Simfonični koncert. — **Budimpešta:** 23.20 Koncert ciganskega orkestra.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 9. Zaprto.
Torek, 10. ob 20.: Veriga, A.
Sreda, 11. Zaprto. (Gostovanje v Celju).
Četrtek, 12. ob 20.: Neopravičena nra.

„Pygmalion" v Celju in Mariboru. Kdo lani izvrstno sprejeti Shawov „Pygmalion" še ni bil odigran, pride letos zopet na oder. In sicer najprej v Celju (v sredo 11 .t. m.), nato pa kmalu tudi na odru mariborskega gledališča.

Zadnje slovo g. V. Kukovca v Celju

V soboto popoldne se je vršil v Celju pogreb pokojnega, zaslužnega javnega delavca g. Vinka Kukovca. Udeležila se ga je velika množica občinstva. Pogreb je vodil opat g. Peter Jurak z veliko asistenco. Za krijem so stopali gasilci iz Gaberja s praporom in pokojnikovi nameščenci. Z vozom s krsto svojci in sorodniki, deputacije organizacij, mestno uradništvo z županom, vodstvo in uradništvo Celjske posojilnice, odborniki in člani Slov. obrtnega društva v Celju, zastopstvo Zveze obrtniških društev dravske banovine, mnogi obrtniki iz raznih krajev, trgovci in pokojnikovi prijatelji. Ob grobu se je od pokojnika poslovil župan dr. Voršič, ki je poudaril pokojnikove zasluge za Celje in okolico. V imenu obrtništva je spregovoril g. A. Lečnik, ki je poudaril, da je krona pokojnikovih prizadevanj ponosni Obrtni dom v Celju. V imenu Celjske posojilnice in vse narodne javnosti se je poslovil g. dr. Juro Hrašovec. Z lepimi besedami je opisal pokojnikovo delo za Celje in vso narodno stvar. Na njegovem domu je zapelo žalostinko Celjsko pevsko društvo, ob grobu pa „Oljka".

Zborovanje celjskih učiteljev

V soboto dopoldne je imelo Celjsko učiteljsko društvo občni zbor, ki se ga je udeležilo 170 članov in članic. Uvodoma je predsednik g. Roš počastil spomin blagopokojnega kralja Aleksandra I., ga označil kot pravega ustvaritelja Jugoslavije, katere vrednost spoznavamo prav sedaj ob teh velikih svetovnih dogodkih. Omenil je vse osebne izpremembe, v teku počitnic in prešel na občni zbor. Poročila funkcionarjev so bila soglasno sprejeta in je dobil blagajnik in ostali odbor absolutorij. Izvoljen je bil nov odbor z dosedanjim dolgoletnim in zaslužnim predsednikom g. Rošem na čelu.

Po poročilu o banovinski in glavni skupščini, se je razvila obširna in zelo zanimiva debata. Stavljeni so bili predlogi za preosnovo učiteljske organizacije pri nas. Na pobudo ge. Župančičeve bodo članice društva tudi letos uvedle akcijo za zimsko pomoč obmejnim šolam, ki je že lani lepo uspela.

Zanimivosti

Štirinožni borci v svetovni vojni

Na krvavih poljanah so se v posebno nevarnih primerih izkazali zdresirani psi — ovčjaki

V New Yorku so postavili spomenik psom, ki so žrtvovali človeštvu kot zvesti tovariši svoje življenje za časa svetovne vojne. Mnogo tisoč psov je bilo ubitih med svetovnim klanjem. Poginili so kot hrabri četveronožci. Psi niso šli v vojno iz mržnje do sovražnika, tudi ne, da pomagajo k zmagi. Gnala jih je le ljubezen, občutek vdanosti in zvestobe do gospodarjev, s katerimi so delili vse dobrine in bridkosti krvavih front.

Nemčija sama je imela takoj v začetku svetovne vojne več tisoč izvežbanih psov na zahodnem bojišču. Vežbali in dresirali so neprestano one vrste psov, ki so se posebno izkazali za frontno službo. Ambuli so jeli uporabljati pse na fronti šele v začetku l. 1917. Za vojno službo so izbirali razne vrste psov, najprikladnejši in najsposobnejši so pa bili ovčjaki.

Vojna služba psov se je omejila na ambulance, na prenašanje važnih in nujnih vesti v raznih frontnih odsekih, v primerih, ko je odpovedal telefon. Kadar nisso mogli še tako spretni vojaki iz rovov, so prišli na vrsto v ordonančni službi psi. Ti so večkrat pokazali nenavadno modrost. Nešteto je ljudi, borcev s front, ki se imajo za svoje življenje zahvaliti bistroumnim psom.

Kadar so posebno spretnega ovčjaka poslali z važnim sporočilom iz rovov v zaledje, so mu ukazali, kam mora iti s sporočilom, ki je bilo privezano na rep ali na notranji del nog. Pes se je vlekel po blatnih tleh, se instinktivno skrival pred streli iz granat in pušk, počepal za skale in v plitve jame ter v danem trenutku naglo skočil dalje. Le redko se je primerilo, da je pes zašel ali celo zanesel važno sporočilo sovražniku. V primeru, da je žival slutila, da se skozi krogle in granate ne bo mogla prebiti, se je privlekla nazaj v rove. Pogled zveste živali je bil tedaj tako žalosten, da je ganil slednjega borca. Kakor da bi pes slutil, da se mu je častna naloga ponesrečila...

V službi Rdečega križa so rešili frontni psi premnogo ranjencev. Stikali so po bojišču, zavohali ranjence in jim s privezanimi obvezami na trupu nudili prvo pomoč. Ali so pa po svojem odkritju prihiteli k sanitetnemu obvezovališču ter cvileč odvedli sanitejce k ranjencu. Spretni psi so iz gruče mrtvecev takoj zavohali ranjenca, če je bilo le količkaj življenja še v njem. Ko je Rdeči križ po bitkah preiskaval bojišče, so imeli frontni psi najodgovornejšo nalogo. Čim se je pes približal mrtvecu, je prestrašen odskočil. Sanitejci so vedeli, da je borec mrtev. Če je pa bila v ranjencu le še trohica življenja, ga je pes izvohal in takoj privedel sanitejce. Kadar so granate zasule vojake, je pes čutil, če je pod prstjo še kak borec, ki ni mrtev. Naglo so odkopali prst in rešili nesrečnike gotove smrti. Sluh in vonj zveste živali je bil tako razvit, da je še pod zemljo zaslutila žive zakopane nesrečneže...

Izpolnjeno prekletstvo zapuščene

V Beogradu je te dni padel pod tramvaj kolar Mohamed Žečević in obležal mrtev. Ko so mrliča preiskali, so našli v njegovem žepu fotografijo nekega dekleta in na zadnji strani strašno kletvino, ki se je končala z željo, naj bi čimprej poginil. Fotografijo in sporočilo mu je poslala njegova nevesta, katero je zapustil. Naključje je hotelo, da se je dekličino prekletstvo izvršilo že nekaj dni po odpošiljatvi slike.

ČREDA KRAV SE JE ZASTRUPILA NA PAŠI

V Vretešincu blizu Krakova je neki pastir pasel vaške krave. Nenadoma je zapazil, da so vse krave popadale na tla. Živinozdravnik je ugotovil, da so se živali zastrupile z metanom ali z nekim drugim plinom, ki prihaja iz zemlje, kjer so ležišča nafte. Več krav je poginilo, ostale pa so z umetnim dihanjem in črno kavo rešili.

— Čul sem, da so sinoči vlomili v vašo trgovino. Ali imate mnogo škode?

— No, ni sile. Srečen sem. Dan pred vlomom sem znižal vsemu blagu cene za 10%.

Dandanašnja morala: Kdor krade na malo, ta je tat; kdor krade na veliko, ta je spreten poslovni človek; kdor krade cele dežele, ta je genij.

Kariera pri filmu.

Gospod Nadobudnik je pisal filmski družbi: »Polno imenitnih idej imam; moje misli delajo ves dan in še ponoči mi ne dajo spati. Ali me hočete zaposliti v vašem podjetju?«

Odgovor je prišel s filmsko brzino: »Da, kot nočnega čuvaja.«

Če ima mladenič motor.

Stric svojemu nečaku: »Slišal sem, da imaš dve dekleti. Eno v Ljubljani, drugo v Mariboru. Kako moreš le kaj takega početi?«

»Z lahkoto, stric, saj imam vendar motocikel!«

Moderni Don Juan.

Šepetal ji je v uho: »Ela, ti si najlepše dekle na svetu.«

»Prav isto si dejal tudi Angeli.«

»Toda Angela ve, kakšen lažnivec sem.«

Predkrstni trening.

Kučerovim se je rodil sin. Pravkar so bili z njim pri krstu. Za čudo, fante pri krstnem opravilu niti črhnil ni. Župnik se je o njem izrazil silno pohvalno:

— Takega otroka, ki pri krstu ne bi niti vekal, doslej še nisem videl.

— To ni kar tako, se je široko odrezal oče, ves teden smo ga doma trenirali s soljeno vodo!

Rešitev nedeljske križanke.

Vodoravno: Salamina, Atila, ep, Renata, Ana, Iran, je, ono, Klemen, Veleja, omega, to, Ida, Anam, mak, Sarajevo.

Navpično: Sarajevo, as, Atene, Emona, lina, kletar, Ala, Oleg, ma, matineja, aroma, ime, ne, udav, Apenini, ako.

Epidemija samomorov med Kitajkami

Vrhovni sodnik v Kantonu je izdal oklic, v katerem nastopa zelo ostro proti epidemiji samomora Kitajk, ki se je pričela pred nekaj meseci in se vedno bolj naglo širi. Iz oklica spoznamo, da se usta navljajo kar društva samomorilnih kandidatinj, ki se potem zbirajo k zborovanjem, po katerih si končujejo življenje na vse mogoče načine: z obešanjem, utapljanjem, rezanjem žil, zastrupljanjem itd.

Vzrok te epidemije je strahotnost vojne, ki jo preživljajo Kitajci sedaj že tretje leto. Samomore izvršujejo večinoma žene vojakov, in sicer zaradi odsotnosti mož, kesanja nad zvestobo, bede in drugega zla. Oklic pravi, da gredo nekatere v smrt zaradi stvari, »ki bi jih še vrabci brez škode pretrpeli.« Pri tem je pa treba upoštevati, da je kitajska ženska dosti bolj romantično razpoložena in dosti bolj občutljiva, kakor je evropska. Sicer je pa na drugi strani tudi res, da je življenje Kitajke težko, zlasti še v sedanjem vojnem času.

Razvoj šolstva v stari Dalmaciji

Dalmacija spada med najstarejše kulturne dežele v Evropi, saj so imeli svoje naselbine v njej že stari Grki. Pa tudi po naselitvi Hrvatov se je dalmatinska kultura nemoteno razvijala dalje. Takoreč se omenjajo dalmatinske šole že v deseto stoletju. Izpričano je, da so obstale v Zadru, Šibeniku, Trogiru, Splitu, Hvaru in Dubrovniku, a verjetno tudi drugod. Najznamenitejša šola je bila dubrovniška in so poučevali na njej prvovrstni učitelji, ki so prejemali na leto 200 zlatnikov, stanovanje in še druge ugodnosti.

Dalmacija si je prizadevala, da bi dobila tudi visoko šolo, posebno za časa benečke nadvlade, a so Benečani v tem oziru stalno nasprotovali. Leta 1639. se je zavzemal proveditur Mocenigo (Močnik — gotovo slovenskega pokolenja, kakor dož Gradenigo — Gradnik) za ustanovitev visoke šole na Hvaru, a pri republiki ni uspel. Bile pa so tedanje dalmatinske šole seveda latinske. Dalmatinci so zato hodili na visoko šolo v Padovo v Italiji, kjer so studirali pravo, filozofijo in medicino. V Padovi so se uveljavili tudi kot profesorji. Mimo tega so dali še ostali Italiji veliko profesorjev, učenjakov, umetnikov itd.

Od leta 1500. do leta 1800. je bilo na padovski univerzi nič manj ko 24 Dalmatincev, ki so dosegli čast rektorjev. Bogoslovje in cerkveno pravo je predavalo 26 Dalmatincev, filozofijo 19, civilno pravo tudi 19, matematiko 3 in medicino 4. Med avtorji znanstvenih del je bilo 21 teologov, 39 filozofov, 44 zgodovinarjev, 14 diplomatov in 22 matematikov. Razen tega je dala Dalmacija v tem času 33 slikarjev in miniaturistov, 7 arhitektov, 6 bakrorezcev, 7 glasbenikov in celo vrsto drugih intelektualnih delavcev.

NEZGODA V PRISTANIŠČU CONSTANZA

Kakor poročajo iz Bukarešte, je v pristanišču Constanza angleški parnik »Dromoor« trčil v bolgarsko tovorno ladjo »Marija Luiza« in jo težko poškodoval. Komisija strokovnjakov je ocenila škodo na 600 funtov šterlingov, ki jih bo moral plačati angleški kapitan, ker je prišlo do karambola po njegovi krivdi.

KRUH V AVSTRIJSKIH GOSTILNAH

Glavni prehranjevalni urad na Dunaju razglaša: Od nepoklicane strani razširjena vest, da smejo gostilne kruh in pecivo svobodno dajati gostom, je neresnična. Kruh in pecivo se sme oddajati brez izjeme samo proti ustrezajočim odrezkom rajhovske krušne karte, oziroma potne karte, v kolikor je ta že v obtoku.

»V računstvu si pa silno slaba.«

»Nič zato, saj se bom omožila kakor mama z možem, pri katerem mi ne bo sile zavoljo računanja.«

— Čemu pa nosite tako dolgo brado?

— Zato, da mi ni treba kupovati kravat.

H. de Vere-Stacpoole

USODNA LJUBEZEN MORNARJA ERICSSONA

ROMAN 35

»Kdo ve,« pravi Gudmundsson. Mogoče pojdem tudi še v Anglijo ali Francijo. In ali mi lahko poveste, česa se moram na potovanju varovati?«

»Noben človek se ne more obvarovati pred nevarnostjo.«

»Torej vidite nevarnost na moji poti?«

»Veliko nevarnost.«

»Odkod mi grozi ta nevarnost?«

»Od vode.«

»Ali bom doživel brodolom?«

»Ne, umrli boste daleč od morja.«

»Umrli!« zakrči Gudmundsson prestrašen. »Torej vidite mojo smrt?«

»Ničesar več ne vidim — videti smrt ni dano nobenemu človeku. Toda valovi vas ne bodo pogoltnili, tudi slana voda ne.«

»Potem ne razumem, kako mi more grositi nevarnost od vode,« pravi Gudmundsson.

»Ničesar več vam ne vem povedati.«

Gudmundsson ji da dvajset kron in se obrne proti vratom.

»Bodite zdravi!« pravi. »Pazil bom na vodo.«

»Bodite zdravi tudi vi!« pravi žena.

Gudmundsson je odšel.

Bil je nemiren. Vest, da Ericsson ne bo križal njegovih namenov, ga ni prav nič pomirila; prav nič ga ni veselilo to, da bo Švala poročila njegovega tekmeca, čeprav ne bo otrok...

*

Tri dni ni Ericsson videl Švale; odhajal je zgodaj na morje in se vračal šele pozno zvečer domov.

Četrtega dne pa jo je videl prihajati po cesti. Naglo se je skril, da bi se izognil srečanju. Stopil je v pastorjev vrt; od zunaj je slišal Švalin glas, ki je klical Helgi.

Ah, to je Švala Gunnarsson,« pravi pastor Olsen, ki je delal na vrtu. »Svojo lisico kliče«.

Pastor je bil star čez šestdeset; preživel je skoro vse življenje v Skarsstödu in krstil večino prebivalcev. Poznal je vse vaščane do kosti, z dobrimi in slabimi lastnostmi, in razen gospe Sturlusson je bil edini, ki ni odobraval Švaline zaroke z Gudmundssonom, čeprav ni nikoli o tem spregovoril besedice.

Ericsson ga je poslušal in se poslovil, ko je minila nevarnost, da se z dekletom sreča.

Vprav to, da se je zadnje dneve izogibal srečanja, je tiralo stvari pri njem na višek. Ljubezen, s katero se je vse življenje samo igral, se je nenadoma začela maščevati nad njim. To ni bila nikaka bežna strast, ki jo užijemo in potem zavržemo...

To noč ni mogel zaspati, in ko je vendarle zadremal, so ga mučile najstrašnejše sanje; gore, kopice lavin ledene čeri so ležale pred njim — in vse te ovire je moral premagati, preden je dospel do Švale.

Prihodnje jutro je Magnusa in Surssona poslal na lov sama; on je ostal doma, popravljal mreže in brusil trnke.

Bilo je sijoče lepo vreme, in ko je sedel pri svojem delu, je poslušal šumenje reke in glasove, ki so prihajali iz vasi.

Nenadoma, kakor da bi dozorel v njem sklep, ki je že dolgo dremal v njem, je delo odložil in zapustil hišo.

Na kakršen kol način mora vso stvar zaključiti, in sicer zdaj takoj; šel bo enostavno k Švali in ji povedal, kaj čuti do nje.

Mogoče ga bo odklonila — mogoče — toda na to ni mislil. Šel je navzgor po cesti proti Gundarssonovi hiši. Pritisnil je zapah vrtnih vrat in vstopil.

Srce mu je močno utripalo, ko so se odprla vrata — potem je bilo pa vse tiho. Najhujše je minilo, si je mislil. Zdaj je pač že v hiši, noben umik ni več mogoč. Potrkal je, in služkinja mu je odprla.

Švale ni bilo doma.

Tudi Gunnarsson je odšel, toda po njem ni prav nič vpraševal.

Na kratko se je obrnil in zapustil hišo.

Šel je navzgor po dolini, ne da bi v svojem razočaranju mislil na to, kam ga vodijo noge.

Skoro je smatral njeno odsotnost kot spretno pripravljeno žalitev; spominjal se je, kako je šla mimo njega, ne da bi ga pozdravila, in nenadoma ga je pograbil divji srd. Ne, še enkrat ne pojde tja, pa naj si ona misli, kar si hoče. Sploh pa odide iz Skarsstöda, prodal bo čoln in se vrnil v kabelsko službo.

Ko je zavil krog vogala, uzre pred seboj Gudmundssonovo hišo.

Zadnje dneve je res čisto pozabil na odnošaj med Švalo in Gudmunssonom. Stvari sploh ni jemal resno, enostavno zato, ker je bil prepričan, da dekletu odvratnega Gudmunssona kot ljubavnika nič ni mar.

Sport

Podzvezino nogometno prvenstvo

DVE TOČKI STA ODŠLI V ČAKOVEC — V MARIBORSKI SKUPINI VODI ŠE NADALJE ŽELEZNIČAR, V CELJSKI AMATER, V LJUBLJANSKI MARS

Na področju LNP-a je bilo odigranih včeraj šest prvorazrednih nogometnih tekem, po ena v mariborski in celjski skupini, ostale pa v ljubljanski. V mariborski se je ČSK z zmago proti ISSK Mariboru zasidral tik za SK Železničarjem, v celjski vodi trenutno trboveljski Amater s 5 točkami in boljšim količnikom pred Olimpom, v ljubljanski pa je kar za 4 točke pred vsemi drugimi Mars, ki je včeraj beležil svojo 6 zaporedno zmago.

ISSK MARIBOR—ČSK 1:2 (1:0)

Včeraj popoldne je gostovala na Rapidovem igrišču enajstorica ČSK iz Čakovca proti ISSK Mariboru ter zasluženo odnesla obe točki. Kdor je igro zasledoval od začetka je moral dobiti vtis, da se je moštvo belo-črnih izdatno popravilo in da bo osvojilo naslednji dve točki. Toda kakor je bila igra v prvi polovici odprta ob rahli premoči ISSK Maribora, tako je po odmoru ČSK blokiral vrata svojega nasprotnika, ki je z veliko srečo ušel s tako tesnim porazom.

Gostje so si svojo zmago brezdvomno zaslužili. Predstavili so se kot bolj vigrana družina, ki jo zlasti odlikuje prav dober start ter mnogo večja kondicija od domačinov, kjer je baš na ta račun v drugi polovici popolnoma zatajila krilska vrsta, ki v tej sestavi nima bodočnosti. Ožja obramba domačinov je bila preobložena z delom, ki si ga pa je v veliki meri povzročala tudi sama in večkrat jo je le izrazita sreča rešila nesreče. Napadu manjka odločna poteza na gol in strelci, prav močno se je opažala velika neodločnost in počasnost srednjega napadalca.

Prve minute igre so pripadale Mariboru, ki je v 5. min dosegel po Korniču iz lepo izdelane šanse neubranljiv prvi gol. Še enkrat ali dvakrat se je žoga belo-črnega napada odbila od vrat, nato pa je bilo konec ugodnih pozicij v napadu. Igra je ostala odprta, rezultat se do odmora ni menjal. V drugi polovici so Čakovčani skraja večkrat zaporedoma zgrešili prazna vrata, Mariborova obramba se je uspešno ustavljala do 33. min, vratar je ubranil celo 11 m, nato pa so gosti iz dveh naglih zaporednih predorov izenačili in zmagali.

Igra je bila ostra, vendar v glavnem ni mnogo prekoračila okvira običajnih prvenstvenih srečanj.

Sodil je Celjan g. Hobacher.

Prvenstvena tablica I. razreda mariborske skupine je po včerajšnji nedelji sledeča:

Železničar	4	3	1	0	7:4	7
ČSK	4	3	0	1	10:7	6
Maribor	5	2	0	3	11:7	4
Rapid	4	2	0	2	6:4	4
Mura	5	1	1	3	6:9	3
Gradjanski	4	0	2	2	5:14	2

MARIBOR OSVOJIL JUNIORSKO PRVENSTVO

V predtekmi je nastopil juniorski team ISSK Maribora proti precej ojačenemu teamu Rapida ter odnesel tesno zmago z 2:1 (1:0), s katero si je zagotovil jesensko prvenstvo. Igra je nudila lepši nogomet kakor v glavni tekmi. Sodnik te tekme je bil g. Grošelj, tablica pa je sledeča:

Maribor	3	3	0	0	13:1	6
Železničar	3	2	0	1	14:3	4
Rapid	3	1	0	2	6:8	2
Slavija	3	0	0	3	2:23	0

Celjski in ljubljanski nogomet

V celjski skupini je bila odigrana važna prvorazredna tekma

Amater—Olimp 1:1 (1:1),

kajti srečala sta se kluba, ki vodita na tablici z istim številom točk. Z boljšim količnikom je zavzel prvo mesto Amater. Sodil je mariborski sodnik g. Konič.

V celjskem drugem razredu je **SK Laško** premagal **SK Store z 2:1 (1:1)**, obe juniorski predtekmi pa sta se končali tako: **Celje—Atletik 4:1 (1:1)** in **Jugoslavija—Olimp** 2:0 (0:0).

V ljubljanskem prvem razredu so bili doseženi sledeči rezultati:

Jadran—Mars 1:3 (0:0)
Svoboda—Reka 1:1 (1:0)
Kranj—Bratstvo 3:2 (2:2)

Rezultat tekme Disk—Hermes nam v času poročanja še manjka.

Nedeljske tekme v obeh ligah

Sedmo ligaško kolo v **slovensko-hrvatski ligi** se je končalo brez presenečenj. Ljubljana se je tudi tokrat vrnila brez točke iz Zagreba, rezultat pa je z ozirom na potek tekme malo previsok. Vse tekme so se končale z zmago favoritov ter so potekle v redu, edino iz Splita poročajo o incidentih. Včerajšnji rezultati so sledeči:

Concordia—Ljubljana 5:1 (3:1)
Hašk—Slavija (O) 3:1 (1:1)
Sašk—Bačka 2:0 (0:0)
Gradjanski—Slavija (V) 6:1 (3:1)
Hajduk—Split 5:2 (3:0)

Na tablici slovensko-hrvatske lige vodi še vedno Gradjanski s 13 točkami, sledijo Hašk z 12, Sašk z 10, Hajduk z 9, Concordia s 7, Slavija (O) s 6, Ljubljana in Bačka s po 4, Split s 3 ter Slavija (V) z 2 točkama.

V vzhodni ligi so odigrali doslej šele štiri kola. Trenutno vodi na tablici beograjska Jugoslavija s 7 točkami pred Slavijo (S) ter BSK s po 6 točkami. Včerajšnje tekme so prinesle dva remija, ki jih nismo pričakovali, prvega v Beogradu med Jugoslavijo in Baskom, drugega v Zemumu, kjer je gostovala Vojvodina iz Novega Sada. Zemun je na ta način dobil prvo točko. Rezultati:

Jugoslavija—Bask 2:2 (2:0)
BSK—Jedinstvo 6:1 (3:0)
Zemun—Vojvodina 2:2 (1:1)
Bata—Gradjanski (S) 2:1

Balkanske igre zaključene

VISOKA ZMAGA GRKOV—JUGOSLAVIJA ZOPET NA DRUGEM MESTU

Včeraj so bile v Atenah na svečan način zaključene letošnje balkanske igre v navzočnosti okrog 70.000 gledalcev. Navzoča sta bila tudi grški kralj Jurij II., knez namestnik Pavle, predsednik vlade Metaksas ter ves diplomatski zbor. Naši atleti so v soboto precej zatajili, osvojili niso niti enega prvega mesta, včeraj pa so priborili dve zmagi, Markušić je v metu kopja postavil celo nov jugoslovanski rekord s

SOBOTNI REZULTATI

200 m: 1. Muzafer (Turčija) 23.2, 2. Kling (Jugoslavija) 23.3, 3. Geren (T), 4. Lambrakis (Grčija).

Skok v daljino: 1. Stoiticesu (Rumunija) 6.83m, 2. Elesteriades (G) 6.82, 3. Lenert (J) 6.77, 4. Klinis (G) 6.72 m.

5000 m: 1. Mauroapostolos (G) 15:34.6, (nov balkanski rekord), 2. Cristea (R) 15:41.4, 3. Kotnik (J) 16:10.6.

Disk, balkanski stil: 1. Silos (G) 50.11 (nov balkanski rekord), 2. Floros (G) 46.625, 3. Havaletz (R) 44.62, 4. Kovačević (J) 42.615.

400 m z zaprekami: 1. Skiados (G) 54.9, 2. Mantos (G) 55, 3. Maješčuk (R) 57.9, 4. Kiš (R) 58.

Balkanska štafeta: 1. Grčija 3:27.6, 2. Jugoslavija (Nabernik, Klinar, Radonjić, Stevanović) 3:28.8, 3. Turčija 3:32.8, 4. Romunija 3:33.6.

Stanje točk po četrtem dnevu tekmovanja: 1. Grčija 62, 2. Jugoslavija 40, 3. Romunija 26, 4. Turčija 22 točk.

REZULTATI ZADNJEGA DNEVA

110 m z zaprekami: 1. Mantikas (G) 16.6, 2. Skijados (G) 15.9, 3. Hanžeković (J) 16.4, 4. Ehrlich (J) 16.5.

Disk, helenski stil: 1. Silas (G) 39.02, 2. Floros (G) 38.88, 3. Kovačević (J) 35.83, 4. Aras (T).

400 m: 1. Geren (T) 50.8, 2. Stratakos (G) 51, 3. Karajorgos (G) 51.6, 4. Marković (J) 51.7.

Troskok: 1. Kaladiotis (G) 14.44, 2. Kalistra (R) 14.08, 3. Marinakis (G) 13.80, 4. Abdu Rahman (T) 13.71.

Kopje: 1. Markušić (J) 63.23 (nov jugoslovanski rekord), 2. Papas (G) 60.85, 3. Mausar (J) 60.51, 4. Memkalas (G) 59.01.

1500 m: 1. Elkopulos (G) 4:06.6, 2. Košir (J) 4:06.8, 3. Mažut (T) 4:07 (nov turški rekord), 4. Mauroapostolos (G) 4.11.

Skok ob palici: 1. Tanos (G) 3.92, 2. Travlos (G) 3.80, 3. Muhidir (T) 3.60, 4. Bakov (J) 3.60.

Štafeta 4×100 m: 1. Jugoslavija 43.8, 2. Romunija 43.9, 3. Grčija 44.5, 4. Turčija 44.6.

Maratonski tek: 1. Kiriakides (G) 2:52.07, 2. Ragazos (G) 2:59.06, 3. Gal (R) 3:02.21, 4. Ali (T) 3:18.11, 5. Krajcar (J) 3:30.

Končni skupni rezultat letošnjih balkanskih iger je: 1. Grčija 112, 2. Jugoslavija 60, 3. Turčija 34, 4. Romunija 34 točk. Turčija je zasedla tretje mesto z večjim številom zmag kot Romunija.

X. balkanske igre so se zaključile s slovesno razdelitvijo pokalov in daril zmagovalcem, ki jo je izvrši grški kralj Jurij II.

s. **Prvenstvena nog. tekma Svoboda : Dask v Zagorju** se je končala z zmago Svobode v rezmerju 4:1. Sodnik g. Presinger.

s. **Včeraj je bila v Zagrebu ustanovljena Hrvatska boksarska zveza.** Za predsednika je bil izvoljen dr. D. Jelić.

s. **Na prvi seji Vrhovne nogometne zveze v Beogradu** je bila določena za tekmo proti Nemčiji sledeča reprezentanca: Glaser, Belošević, J. Matošić, Manola, Jazbinšek, Lechner, Medarić, Hitrec, Lešnik, Antolković, Perlić.

V 5 LETIH RODILA 9 OTROK

V Crkveni pri Bosanskem Šamcu živi mlada in siromašna žena Čukićeva. Ta je šele 5 let poročena in je povila svojemu možu že 9 otrok. Prvo leto po poroki je rodila dvojčke, prav tako drugo leto, tretje in četrto leto je povila po 1 kričača, zato pa je peto leto rodila trojčke. Vsi otroci razen enega so živi in zdravi.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša pristojbina za oglase le din 8.— Dražbe preklici dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Nekatere besede se računajo dvojno. Oglasni davek znesek za te oglase le din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi izvoma enkratno oblavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu. Oziroma vposlati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

SLADKORNO BOLNI!
Črn in bel kruh, moko, suhor, kekse in drobtine vse za diabetičare dobite samo v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 9000—1

Hišni posestniki in najemniki preglejte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni **ANTON RAJŠP. MARIBOR** Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 9013—1

VINA NAJBOLJŠE KVALITETE
po zelo zmerni ceni. **Sladek vinski mošt, izboren rdeč burgundec liter din 8.—.** Restavracija A. Senica, Kneza Koclja ulica 9691-1

GOSPODINJE!
Z malenkostnimi stroški očistite obleke sebi in družini vseh madežev, da je kakor nova, če uporabite **»Orodolin«.** Zahtevajte ga povsod. 9761-1

CENJENIM DAMAM
naznanjam, da sem s preselitvijo svojega lokala namestil tudi novo osebje, zlasti prvovrstne ženske moči. Se priporoča salon **Knez,** Kneza Koclja ul. 24. 9787-1

Ia CVETLIČNI MED
(točen) od din 15.— naprej. O. Črepinko, čebelarstvo, prodajalna čebelarskega društva Maribor, Zriniskega trg št. 6. 9789-1

Prodam

IZBOREN CVETLIČNI MED
po din 16.— za kg oddaja Kmetijska družba, Meliska c. 12, tel. 20-83. 8910—4

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam s 15. okt. mirni stranki brez otrok. Prapotnikova ul. 29, Krčevina. 9780-5

STANOVANJE
oddam. Vojašniška ul. 5. 9785-5

Stanovanje išče

SOBO IN KUHINJO
z vsemi pritiklinami iščem v mestu. Ponudbe pod »Državni uradnik« na upravo »Večernika«. 9651-6

Sobo odda

NA STANOVANJE
z vso oskrbo sprejmem gospoda. Vošnjakova 21. 9784-7

DVE MAJHNI SOBI
in kuhinjo oddam 2 do 3 osebam. Pobreška c. 21. blizu magd. cerkve. 9786-7

Sobo išče

V CELJU
išče 75-letna vdova **meblirano sobo** po možnosti z razgledom na ulico in z vso oskrbo v hiši. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Večernika«, Celje. 9782-8

SOBO
s posebnim vhodom išče gospodična v bližini Vodnikove ga trga. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »15. oktober«. 9790-8

Službo dobi

DEKLE
pridno, pošteno in snažno, ki zna tudi kuhati, sprejmem za vsa hišna dela takoj k tričlanski družini z modernim stanovanjem. Naslov v upravi »Večernika«. 9781-9

Službo išče

UPOKOJENEC
star 45 let, zdrav in močan, išče kakršno koli zaposlitev v svrho izboljšanja svojega gmotnega položaja. Vešč je vseh pisarniških del ter slovenske in nemške stenografije. Sprejme mesto skladiščnika, vratarja, ekonoma, osebnega ali hotelskega sluge itd. Ponudbe pod »Hvaležen 300« na upravo »Večernika«. 9776-10

SOBARICA
srednjih let, perfektna z ročnimi letnimi spričevali, išče slične v boljši hiši. Nastop po dogovoru. Naslov v upravi »Večernika«. 9783-9

Poštne pakete v inozemstvo
z raznimi živili do 20 kg razpošilja specialna trgovina za živila
Z. Anderle, Maribor
Gosposka ul. 20, tel. 29-10

2 prodajalki
dobro verzirani v modni stroki se sprejmeta. Ponudbe na upravo lista pod „DOBRA MOČ"

Dokolenice
Nahrbtniki
Kovčegi
Aktovke
itd.
Ivan Kravos
Maribor

Oglašujte!

Že 35 let
poteka, odkar **BURGIT** z najboljšimi uspehi pokončuje brez **OPERACIJE** in brez bolečin **KURJA OČESA** in trdo kožo na podplatih. Prepričajte se tudi Vi o visoki kvaliteti **BURGIT** obliža, ki Vas bo rešil teh bolečin ter zahtevajte v lekarni in drogeriji samo **BURGIT** za din 4·—, dvojni din 7·—, za podplate se priporoča večji za din 5·—. Razpošilja: **BURGIT G. z.** Novo mesto, dravska ban.
Zak. zašč.

Brez posebnega obvestila.

Umrl je, po dolgem trpljenju naš ljubljeni soprog, oče in svak, gospod

EMIL KRAMER
sodni svetnik

v soboto, dne 7. oktobra 1939.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v ponedeljek dne 9. oktobra ob 16. uri iz mestne mrtvašnice v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek dne 10. oktobra ob ½9. uri v frančiškanski župni cerkvi v Mariboru.

Maribor dne 8. oktobra 1939.

Pavla Kramer, soproga. **Milko,** sin. **Rodbina Opelka.**

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11. 409.